

Kan huiselijk geweld en kindermishandeling echt stoppen?

Live online talkshow
Donderdag 12 november - 16:00 uur

Met een lange adem naar minder ellende

Talkshow 'Kan huiselijk geweld en kindermishandeling echt stoppen?'

Journalistiek verslag door Rob Pietersen

Hoe kunnen we de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling verbeteren? Een studio vol met experts, een waslijst van wensen voor de komende jaren. Minder langs elkaar heen werken, betere preventie. Alle expertise onder één dak, een integraal aanbod. Minder taboe, meer openheid. Deskundigheidsbevordering, kinderen centraal stellen. 'Allemaal goede ideeën', zo reageerde Mariëlle Dekker, directeur van Augeo Foundation. 'Er is echter maar een ding dat echt telt: de cijfers moeten beter. Over twee jaar moet een hoger percentage kinderen zich thuis veilig voelen, én beter gesteund. Er moet een einde komen aan het feit dat huiselijk geweld van generatie naar generatie wordt doorgegeven.'

Dekker was donderdag een van de vele sprekers tijdens de online Talkshow 'Kan huiselijk geweld en kindermishandeling echt stoppen?' Die talkshow werd georganiseerd naar aanleiding van het verschijnen van een onderzoek van [het Verwey-Jonker Instituut](#), uitgevoerd in dertien Veilig Thuis-regio's, in opdracht van Augeo Foundation, de G4 en de R9 (regiogemeenten), en het Ministerie van VWS.

De onderzoekers volgden in die regio's anderhalf jaar gezinnen met kinderen waar partnergeweld of kindermishandeling speelt. Dit gebeurde vanaf het moment van melding

bij Veilig Thuis. De ouders én kinderen vulden in die anderhalf jaar drie keer vragenlijsten in. Deze unieke methode geeft een goed beeld van wat er in, met en rond de gezinnen gebeurt. Wat er goed gaat. En wat er beter moet!

Hulpverlening helpt

Senior onderzoeker Bas Tierolf presenteerde in het begin van de Talkshow de uitkomsten. Goede hulpverlening helpt. Het percentage gezinnen waar het geweld was gestopt op de derde meting is 29 procent, waar het bij de eerste meting 6,5 procent was. Het percentage gezinnen waar nog sprake is van frequent of ernstig partnergeweld neemt af van twee derde naar zo'n 30 procent. Kindermishandeling daalde van 91 procent bij de eerste meting naar 66 procent.

Vier jaar geleden werd er in de G4 onderzoek gedaan naar partnergeweld, vertelde Majone Stekete, wetenschappelijk directeur van het Verwey-Jonker Instituut. 'Er was geen zichtbare verbetering. We zijn toen met z'n allen heel erg geschrokken. Er wordt veel energie in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling gestopt, maar het werkte dus niet. Nu zie je de effecten wel. De hulpverlening heeft sinds het onderzoek in de G4 stappen gemaakt.'

Tierolf toonde mooie grafieken en prachtige cijfers. Maar toch keek er niemand van de uitgenodigde experts aan tafel bij gespreksleider Astrid Feiter trots. Omdat het onderzoek ook aangeeft dat in meer dan de helft van de gevolgde gezinnen nog steeds sprake is van ernstig of veelvuldig geweld. Door dat geweld voelen kinderen zich vaak emotioneel onveilig. Ze vertonen overlevingsgedrag, zoals vermijdend gedrag (vluchten). Ze worden boos, kruipen stil weg in een hoekje, of bevroren. En als dat alles langer voortduurt, leidt dat in veel te veel gevallen tot PTSS of toxische stress.

60 procent van de gevolgde kinderen ervaart nog geen steun, voelt zich niet gezien, gehoord, of geholpen. De Tilburgse wethouder Marcelle Hendrickx: 'Al die kinderen die van dichtbij, op een plek waar ze zich veilig zouden moeten voelen, geweld meemaken. En dat het voor hen voelt alsof ze niet geholpen worden en er alleen voor staan. Dat percentage raakt me. Dat kan toch niet?' Jongeren zijn volgens Majone Stekete ook echt teleurgesteld in de samenleving: 'Waarom heeft er niemand ingegrepen? Er waren toch signalen? Die kritiek hoor je veel te vaak.'

Langdurige, integrale begeleiding

Staatssecretaris Paul Blokhuis stuurde de kijkers van de Talkshow een videoboodschap. Hij noemde daarin huiselijk geweld en kindermishandeling vreselijke problematiek: 'We moeten met elkaar keihard blijven werken, zodat ieder kind veilig thuis kan leven, elk kind veilig kan

opgroeien.' Blokhuis sprak van mooie onderzoekscijfers, maar vindt optimisme niet op z'n plaats. 'Het kan beter. Het moet beter.'

Voor de staatssecretaris is het motto nu: samenwerken in plaats van doorverwijzen, en deskundigheidsbevordering. Mattias Gijsbertsen, programmadirecteur 'Geweld hoort nergens thuis' van VWS, verwees wat dat betreft naar de mooie ontwikkelingen in het land voor de aanpak van jeugdbescherming door samenwerkende, deskundige teams.

Een goede aanpak is geen brandje blussen of van incident naar incident hobbelen. Wat volgens de experts nodig is: langdurige, integrale begeleiding. Ga niet alleen met de schulden van het gezin aan de slag als er nog zoveel meer speelt. Vaak gaat het om complexe multiproblematiek, goede screening van hetgeen er speelt, is noodzakelijk. Focus je als professional eerst op de veiligheid.

En vergeet toch vooral de kinderen niet. Mariëlle Dekker: 'Spreek hen aan. In hun eigen taal. Soms zeggen ze: ik ben niet mishandeld. Dan kun je als professional wel reageren dat dat volgens onze definities wel zo is, maar wat schiet je daar mee op?' Kinderen willen vaak niet horen dat hun ouders slecht zijn. Door als hulpverlener te veel te veroordelen, loop je het risico dat het kind weer in zijn schulp kruipt.

Hulp vragen is okay

Geen korte publiekscampagnes en dan weer oorverdovende stilte, zo bepleitten de gasten aan de Talkshowtafel. Het houdt niet op, niet vanzelf. Er moet structureel aandacht voor dit onderwerp zijn. 'Je moet als vader of moeder ergens met je vraag naar binnen durven zonder bang te zijn voor de consequenties. Dat jeugdbescherming bijvoorbeeld meteen op de stoep staat', aldus Marcelle Hendrickx. Het is niet eng of gevaarlijk, het moet volgens de wethouder 'okay' worden om hulp te vragen.

'Er is echt meer openheid nodig. Het blijft een beladen onderwerp zolang we er niet over durven te praten. Natuurlijk is er een drempeltje, speelt er schaamte. Maar het kan!' zei Sanne Eggen van het Jeugdteam in de gemeente Brunssum.

Het is een lastig onderwerp, dat je gevraagd en ongevraagd, gepast en ongepast, ter sprake moet brengen, vindt Marcelle Hendrickx. Neem de werkvloer en de percentages: dan kun je dus op je vingers uittellen dat een deel van je werknemers slachtoffer en een deel dader van huiselijk geweld is. Weet je als werkgever dat je werknemer in een vechtscheiding ligt? Maak het bespreekbaar in personeelsgesprekken. Laat je afdeling P&O bijscholen op het gebied van signalering van problematiek.

Topje van de ijsberg

Alleen door drempels te verlagen en taboes te doorbreken, kunnen volgende stappen worden gezet. 'De problematiek wordt nog wel eens gebagatelliseerd. Maar dit is het topje van de ijsberg. En de problemen bij dit topje zijn al zeer ernstig', sprak Debbie Maas, landelijk voorzitter Veilig Thuis.

Ernstig is ook de dreiging die in de lucht hangt, de wetenschap dat in bijna helft van gevolgde gezinnen een van de partners uit een gezin komt waar vroeger ook geweld plaatsvond. Het 'herhalingsfenomeen': het gaat van generatie op generatie. Die cirkel moet worden doorbroken.

'Het onderzoek wordt gecontinueerd, we blijven de ontwikkelingen monitoren. De eerste stappen zijn gezet. Maar het zijn de éérste stappen: we zijn er nog lang niet. De uitkomsten van het onderzoek, hoe positief ook, laten zien dat kindermishandeling en partnergeweld hardnekkig zijn. Begeleiding is een kwestie van een lange adem', zo besloot Majone Steketee de waardevolle, informatieve Talkshow.